

SBORNÍK O OPAVSKÉM KONGRESU ROKU 1820

PAVEL KOBLASA

V roce 2022 vydala Slezská univerzita v Opavě (Ústav historických věd Filosoficko-přírodovědecké fakulty) výpravný sborník s názvem *Opavský kongres 1820 a politika Svaté aliance mezi časy* jako první svazek edice Opavská historická sympozia. Sborník obsahuje články z pera domácích i zahraničních historiků a archivářů, které vznikly u příležitosti 200. výročí konání kongresu Svaté aliance.

Zmiňovaný kongres, o němž se vyprávělo jako o Opavském knížecím kongresu (Troppauer Fürstenkongreß), se uskutečnil v Opavě ve dnech 23. října až 24. prosince 1820, kdy se v metropoli rakouského Slezska setkali k politickým jednáním panovníci Rakouska, Pruska a Ruska. Zatímco rakouský císař František I. (1768–1835) a ruský car Alexander I. (1777–1825) byli přítomni osobně, pruský král Fridrich Vilém III. (1770–1840) se nechal zastoupit svým synem, korunním princem Fridrichem Vilémem (1795–1861). Korunované hlavy doprovázely početné diplomatické štáby. Neméně důležitými účastníky byli jednotliví ministři zahraničí. Rakousko zastupoval kancléř Klement kníže z Metternichu (1773–1859), Rusko reprezentoval Ioannis Antonios hrabě Kapodistrias (1776–1831), pozdější první prezident nezávislého řeckého státu, a Prusko pak kancléř Karl August kníže von Hardenberg (1750–1822). Metternich a Hardenberg se již osvědčili například na vídeňském kongresu, který se uskutečnil v letech 1814–1815. Předmětem jednání opavského kongresu na konci roku 1820 byla především znepokojivá situace v Království obojí Sicílie. Klíčovou roli zde sehráli zástupci Rakouska a Ruska. Západní mocnosti, Velká Británie a Francie, zastupovali na jednání jen jejich vyslanci.

Ve sborníku ke 200. výročí opavského kongresu uveřejnilo své příspěvky třináct autorů. Ze zahraničních přispěvatelů uvedme rakouskou historičku Karin Schneider, zaměstnankyni parlamentního archivu ve Vídni, a italského historika Carmina Pinta, profesora univerzity v Salernu. Sborník nabí-

zí vícero pohledů na jedno z mezinárodních jednání Svaté aliance. Prolog editora Mariana Hochela nás uvede do celé problematiky a představí nám opavský kongres v širších souvislostech včetně názorů starších historiků na tuto událost. Každý z autorů se pak zabývá opavským kongresem ze svého záběru, a klade důraz na různé jevy. Zatímco první čtyři kapitoly upřednostňují líčení politických událostí, případně dynastické vztahy mezi Hohenzollerny a Romanovci, autoři dalších třech příspěvků využili přímého pohledu účastníků anebo pozorovatelů kongresu. Zde byl využit například cestovní deník rakouského císaře Františka I. uchovávaný ve vídeňském Domácím, dvorském a státním archivu (Haus-, Hof- und Staatsarchiv) anebo autobiografické texty rakouského kancléře Metternicha uložené v Národním archivu. Například italský profesor Carmine Pinto přímo popsal výbušnou politickou situaci na jihu Itálie a rakouskou vojenskou intervenci do Neapolska v roce 1821. Dva závěrečné příspěvky přibližují dřívější pohledy významných českých historiků na diplomatická jednání v Opavě a prameny k opavskému kongresu ve sbírkách regionálních institucí. Řada článků ve sborníku je doplněna soudobými ilustracemi i přetisky dobových archiválií. Tři z deseti příspěvků jsou uveřejněny pouze v anglickém jazyce. Pro snazší orientaci čtenářů ve sborníku byl doplněn rejstřík osob.

Hochel, Marian (ed.): Opavský kongres 1820 a politika Svaté aliance mezi časy, Slezská univerzita v Opavě. Opava 2022, 293 s. (Opavská historická sympozia I)